

РЕШЕНИЕ

№ 1112

гр. София, 13.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. III-Б СЪСТАВ, в публично заседание на първи март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теменужка Симеонова

Членове: Хрипсима К. Мъгърдичян
Божидар Ив. Стаевски

при участието на секретаря Михаела Огн. Митова
като разгледа докладваното от Хрипсима К. Мъгърдичян Въззивно гражданско дело № 20211100506129 по описа за 2021 година

Производството е по чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение от 11.03.2021 год., постановено по гр.дело №74305/2019 год. по описа на СРС, ГО, 166 с-в, е признато за установено по предявените по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК от Г. Г. Г. срещу Д.Д. Д. и „МД Г.Б.“ ЕООД истребуване с правно основание чл. 36 ЗА вр. с чл. 286 ЗЗД, че ответниците дължат солидарно на ищеца сумата от **6 454.24 лв.**, представляваща неплатен остатък от възнаграждение по договор за правни услуги – стратегическа бизнес и правна консултация, водене на преговори относно придобиване на съществуващо търговско предприятие на територията на Франция, във връзка с който е издадена данъчна фактура №000000021 от 18.03.2019 год., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 06.06.2019 год. до окончателното ѝ изплащане, за която сума е била издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК по ч.гр.дело №31997/2019 год. по описа на СРС, ГО, 166 с-в, като ответниците са осъдени да заплатят на ищеца на основание чл. 78, ал. 1 ГПК направените разноси по делото в размер на 729.09 лв., както и направените разноси в заповедното производство в размер на 729.08 лв.

Срещу решението е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК въззивна жаба от ответниците Д.Д. Д. и „МД Г.Б.“ ЕООД. Жалбоподателите поддържат, че процесната фактура била издадена във връзка с договора за правни услуги, по който възнаграждението за предлаганите услуги и дейности било в размер на 390 лв. /без ДДС/ на час. Претендираната сума от 6 454.24 лв. включвала, както следва: 6 196.08 лв. – адвокатско

възнаграждение и 488.96 лв. – административни разходи, като ищецът бил представил справка за извършените услуги по дни, часове и минути във връзка с издадената фактура, за периода до края на 2018 год. Неправилно първоинстанционният съд бил приел, че договорът за правни услуги е действителен, тъй като уговорените в него услуги не предпоставяли, че извършването им може да се осъществи единствено от регистриран по френското право адвокат, като страните били предвидили възможност за преупълномощаване на трети страни. Предметът на договора предполагал необходимостта от предоставянето на квалифицирана правна помощ, т.е. познаване на френското право. Ищецът не бил регистриран адвокат по френското законодателство и не притежавал необходимата правоспособност по френското право, за да може да изпълни задълженията си по договора. В тази връзка следвало да се има предвид нормата на чл. 43, ал. 1 ЗА. Освен това ищецът не бил преупълномощавал трети лица, респ. ответниците не били уведомени за такова преупълномощаване. Поради това и тъй като не били получили съответните правни консултации и съвети по френското право ответниците отказали да заплатят процесната сума. Договорът за правни услуги бил с невъзможен предмет, противоречал на закона, както и на добрите нрави. Неправилно СРС бил тълкувал чл. 4.2 от договора. Според тази клауза, преди предоставянето на юридическите услуги доверителите трябвало да извършат авансово плащане. Във връзка с процесния договор, сключен на 20.08.2018 год., ищецът бил издал две фактури, т.е. първата от тях трябвало да се отнася за авансовото плащане. При положение, че справката за извършени услуги се отнасяла за 2018 год., а процесната фактура била издадена на 18.03.2019 год., то услугите, посочени в справката, вече били заплатени. А и претенцията се отнасяла само за част от сумата по втората фактура. Следвало да са налице и доказателства, че услугите са предоставени, но такива в частност липсвали. Не било ясно кои били първите предоставени според СРС услуги. Възнаграждение се дължало не защото е издадена фактура, а защото са предоставени конкретни услуги. Именно защото нямало предоставени услуги, нямало последен отчет. Извършеното частично плащане не означавало признание на цялото задължение. Частичното плащане било авансово, а тъй като насрещни услуги не били предоставени дори и до размера на платената сума, то остатъкът не бил заплатен от ответниците, т.е. липсвала насрещна престация от ищеца. Неправилно първоинстанционният съд бил приел, че ищецът бил изпълнил процесния договор. Представената по делото справка представлявала частен документ, изготвен от ищеца и удостоверяващ изгодни за него обстоятелства, поради което и не се ползвала с обвързваща съда доказателствена сила. Неясно било как СРС бил счел, че е налице приемане на работата, при положение, че ответниците били направили възражение за липса на изпълнение. Общият размер на фактурираната сума бил 12 063.57 лв. /след приспадане на т.нар. административни разходи/, като с оглед уговорената часова ставка – 468 лв. с ДДС ищецът трябвало да докаже, че е работил 25 часа. В представеното по делото електронно съобщение също липсвало признание за изпълнение на договора. А и следвало да се има предвид, че съгласно чл. 175 ГПК, признанието се преценявало от съда с оглед на всички обстоятелства по делото. От представената от ищеца справка ставало ясно, че бизнес планът не бил изготвен от него, а от друго лице, което било действало като независим консултант

във Франция. Липсвали обаче данни, че това лице било упълномощено от ищеца. Признанието за изготвяне на бизнес плана по никакъв начин не означавало признание за изпълнение на договора. Предметът на последния не бил изготвянето на бизнес план. В този смисъл признанието, което имал предвид СРС, се отнасяло не до изпълнението на договора, а до извършването на една дейност, която обаче не попадала в обхвата на договора, още по-малко фигурирала в справката на ищеца. Всъщност тази справка съдържала признанието, че ищецът не бил изготвил бизнес план, но това признание не било отчетено от първоинстанционния съд. Размерът на претендираното възнаграждение бил несправедлив и необоснован, като не се дължала и административни разходи, тъй като нямало доказателства, че такива реално са извършени. Претендират и присъждането на направените разноски по делото.

Ответникът по жалбата Г. Г. Г. счита, че решението на СРС следва да бъде потвърдено. Поддържа, че първоинстанционният съд бил преценил правилно всички доказателства, правилно бил тълкувал чл. 4.2 от процесния договор и приел, че договорените услуги са извършени. Не били ангажирани доказателства за нищожността на процесния договор. По делото била представена подробна справка за всички извършени от ищеца дейности по вид и количество. Според уговореното между страните отчитането се осъществявало чрез издадените фактури, като клиентът можел да поиска в писмен вид подробна информация, включваща хонорарите и разходите по повод изпълнението на заданието от страна на адвоката. От своя страна клиентът бил поел задължението да заплаща направените разходи и извършените юридически услуги. Авансовото плащане било направено преди издаването на процесните две фактури. В последните били включени само разходи и услуги, извършени след плащане на аванса и именно за тях били представени справки по дни и часове с извършена работа от ищеца. По тези фактури плащане не било извършено. Претендира и присъждането на направените разноски по делото.

Софийски градски съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възражението на насрещната страна, приема следното:

Предявени са за разглеждане по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК искове с правно основание чл. 36 ЗА вр. с чл. 286 ЗЗД,

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо, но е неправилно.

Безспорно е във въззивното производство, а и от събраните писмени доказателства по делото се установява, че на 20.08.2018 год. между страните е бил сключен договор за правни услуги – при Общи правила и условия, приети от ответниците, с предмет: стратегическа бизнес и правна консултация, водене на преговори относно придобиване на съществуващо

търговско предприятие на територията на Франция – магазин за парфюмерия, работещ под името Parfumerie Aristide и придобиването на приблизително половината от площта на недвижимия имот, в който магазинът осъществява своята бизнес дейност, които услуги следвало да бъдат предоставени от адвокат Г.Г. /ищеца/, като за изпълнението им последният имал правото да упълномощава трети страни, професионалисти в областта си, когато това е приложимо или се изисква по закон, а ответниците се задължили да заплатят възнаграждение в размер на 390 лв. на час /без ДДС/, както и допълнителни хонорари, разноси и разходи – на упълномощените трети страни, които да бъдат фактурирани директно на тях или да бъдат префактурирани от адв. Г.; разходи за пътувания, хотели, настаняване и съоръжения, пощенски разходи, куриерски услуги; административни разходи – при ставка от 5 % от общите нетни хонорари; хонорари или разноси, които могат да бъдат дължими за други професионални услуги, като например частни съдебни изпълнители, счетоводители, независими одитори, агенти по домицилиране /услуги по създаване на седалища или преместване на дружества в други държави/, нотариуси, експерти и/или други представители или предоставяне на административни услуги, които могат да бъдат необходими, след предварително одобрение от страна на клиента; регистрационни такси и други задължителни или незадължителни данъци, права, марки и ДДС, когато е приложим /20 %/.

Съгласно чл. 4.2 от Общите правила и условия, откриването и началото на работа с досието на клиента от страна на адвоката се извършвало единствено след като последният е получил първоначалния авансов хонорар, като дотогава адвокатът нямало да бъде ангажиран по случая и нямало да носи отговорност за него преди тази дата. Според чл. 4.3, чл. 4.4 и чл. 4.5, всяка фактура, издадена от адвоката, трябвало да включва адвокатските хонорари, съответстващи на услугите, предоставени на клиента по отношение на упълномощаването му по конкретното задание, въз основа на почасовата ставка, както и разходите и сумите, подлежащи на възстановяване, свързани с услугите по чл. 4.1 – последните се възстановявали на адвоката в допълнение към хонорарите за правни услуги. Клиентът можел да изисква от адвоката в писмен вид и по всяко време, подробна фактура, включваща хонорарите и разходите по повод изпълнението на заданието от страна на адвоката. Последният следвало да информира редовно клиента за предоставените услуги и съответстващите фактури. Клиентът дължал заплащането на разходите и хонорарите на адвоката при получаване на искания за авансови хонорари или фактури, като цялата дължима сума се уреждала при получаване на последния отчет за разходите и хонорарите. Ако клиентът бил юридическо лице, то неговите директори били солидарно отговорни и задължени за разходите и хонорарите, възникнали в хода на работата по случая на клиента. Лицето, подписващо конкретното упълномощаване по заданието, изрично и неотменно декларирало, че ще бъде солидарно отговорно и задължено за дружеството, което представлява, по отношение на всякакви разходи и хонорари, лихви и всякакви допълнителни суми.

Договорът за правна услуга от адвокат обикновено съдържа както елементи от договора

за изработка /когато задължението на адвоката е да извърши нещо от свое име и на свой риск/, така и елементи от договора за поръчка /когато задължението на адвоката е да извърши нещо от името на доверителя и за негова сметка/. Независимо от естеството на поетите задължения, договорът за адвокатска услуга е възмезден, ако не е уговорено друго. За валидността на този договор са приложими както общите правила, така и разпоредбите на Закона за адвокатурата /ЗА/.

Настоящият съдебен състав намира, че възражението на ответниците, че процесният договор е нищожен поради това, че има невъзможен предмет – чл. 26, ал. 2, предл. 1 ЗЗД, се явява неоснователно, тъй като осъществяването на правата и задълженията по него е било фактически и правно възможно. В тази връзка следва да се посочи, че със Закона за адвокатурата в българското законодателство са транспонирани Директива от 22 март 1997 година за улесняване ефективното упражняване на свободата на предоставяне на адвокатски услуги /77/249/ЕИО/, Директива 98/5/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 година за улесняване на постоянното упражняване на адвокатската професия в държава-членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията и Общосистемна директива 48 от 1989 година за взаимно признаване на дипломи и квалификации. Тези директиви уреждат различни начини за улесняване на упражняването на адвокатската професия в условията на свободно движение на хора и услуги, като първите две директиви, свързани със свободата на установяване на предоставяне на услуги, дават право на адвокатите, придобили правоспособност в държави-членки, различни от приемащата държава, да предоставят адвокатски услуги или да упражняват адвокатска дейност в последната под наименованието на професията в държавата по произход. Отделен е въпросът, че в случая страните по процесния договор изрично са предвидили в клаузата на чл. 3, че когато е необходими или се изисква по закон адвокатът /ищецът/ има право да упълномощава трети страни, професионалисти в областта си – виж чл. 283, ал. 2 ЗЗД и чл. 25, ал. 4 ЗА.

Дължимата от довереника при изпълнение на поръчката грижа е тази на добър стопанин – чл. 281 ЗЗД, но специалният ЗА изисква от адвоката по-висока грижа – чл. 2. В разпоредбата на чл. 43, ал. 1 ЗА е предвидено, че адвокатът не може да поема работа, за изпълнението на която знае или е бил длъжен да знае, че не притежава необходимите знания и подготовка. В случай, че той е поел работа, за която не е достатъчно квалифициран, то това би било основание да се ангажира отговорността му за вреди от нейното неизпълнение, евентуално на дисциплинарната му отговорност, но не обуславя недействителност /нищожност/ на договора за правни услуги по смисъла на чл. 26, ал. 1, пр. 1 и 2 ЗЗД.

На следва място въззивният съд счита, че адвокатът има право да получи насрещна престация, но срещу своя труд и според обема на извършеното /предвид уговорената почасова правно-консултантска дейност/ – арг. чл. 36, ал. 1 ЗА, виж и чл. 6, т. 12 от Наредба № 1 от 09.07.2004 год. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. В частност, във връзка с предприетата от ответниците защита по съществото на спора, ищецът не е установил при условията на пълно и главно доказване – чл. 154, ал. 1 ГПК, че реално е

извършил описаните в изготвената от него справка правни действия, както и какво точно е тяхното времетраене /с изключение на тези, свързани с офертата за изготвяне на бизнес план, доколкото за осъществяването им е налице извънсъдебно признание на ответниците, обективизирано в представеното от тях електронно съобщение, което при преценката му по реда на чл. 175 ГПК следва да се приеме, че отговаря на истината/, което съответно да му дава основание да претендира заплащането на остатъка от възнаграждението, за което е издадена фактура №00000021 от 18.03.2019 год. Установяването на посочените правопораждащи факти е можело да се осъществи с всички допустими по ГПК доказателствени средства /в т.ч. със свидетелски показания/. Представената справка /на л. 70-76 от първоинстанционното дело/ по своето правно естество е частен свидетелстващ документ и доколкото удостоверява изгодни за ищеца обстоятелства е непротивопоставим на ответниците /които изрично са го оспорили/.

В този смисъл и при приложение на неблагоприятните последици от правилата за разпределение на доказателствената тежест, СГС приема, че ищецът не се легитимира като кредитор на претендираното вземане, поради което и релевираните претенции се явяват неоснователни.

Ето защо решението на СРС следва да бъде отменено, а предявените искове – отхвърлени.

По отношение на разноските:

С оглед изхода от настоящия спор и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК ищецът следва да бъде осъден да заплати на жалбоподателя /ответника/ направените разноски в първоинстанционното производство за възнаграждение за един адвокат в размер на 822 лв., както и направените разноски във въззивното производство за държавна такса в размер на 134.08 лв. и за възнаграждение за един адвокат в размер на 786 лв. /своевременно релевираното от ответника по жалбата възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК се явява неоснователно предвид материалния интерес по делото и нормите на чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 09.07.2004 год. за минималните размери на адвокатските възнаграждения и § 2а от ДР на наредбата/.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решението от 11.03.2021 год., постановено по гр.дело №74305/2019 год. по описа на СРС, ГО, 166 с-в, като вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявените по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК от Г. Г. Г. с ЕГН *****, с адрес: гр.София, ул.“****”, срещу „МД Г.Б.“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес

на управление: гр.София, пл.***** и Д.Д. Д. с ЕГН *****, с адрес: гр.София, ж.к.“*****”, искиве с правно основание чл. 36 ЗА вр. с чл. 286 ЗЗД за признаване за установено, че ответниците дължат солидарно на ищеца сумата от 6 454.24 лв., представляваща неплатен остатък от възнаграждение по договор за правни услуги – стратегическа бизнес и правна консултация, водене на преговори относно придобиване на съществуващо търговско предприятие на територията на Франция, във връзка с който е издадена данъчна фактура №000000021 от 18.03.2019 год., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 06.06.2019 год. до окончателното ѝ изплащане, за която сума е била издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК по ч.гр.дело №31997/2019 год. по описа на СРС, ГО, 166 с-в.

ОСЪЖДА Г. Г. Г. с ЕГН *****, с адрес: гр.София, ул.“*****”, да заплати на „МД Г.Б.“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, пл.*****, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК направените разноски в първоинстанционното производство за възнаграждение за един адвокат в размер на 822 лв., както и направените разноски във въззивното производство за държавна такса в размер на 134.08 лв. и за възнаграждение за един адвокат в размер на 786 лв.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд при условията на чл. 280, ал. 1 ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____